Woensdag 16 Augustus 1944

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

61ste Jaargang No. 4284

Boeken — tijdschriften naar het Zeemanshuis Klipstr. 49-53. Tel. 1531

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Steunt ons zeemanswerk Klipstraat 49 — 53 Telefoon 1531.

Zuidfranse front al 200 Km.

10.000 Vaderlanders op mars naar Vichy.

Russen vallen Praga aan.

DE GEALLIEERDEN LANDEN IN ZUID-FRANKRIJK.

Reeds enkele dagen had Generaal Ira Eakers luchtmacht in het Middellandse Zeegebied doelen in Zuid-Frankrijk aangevallen, waaronder verschillende bruggen over de Rhône, doch weinig aandacht werd hieraan besteed omdat ieder met spanning het verloop van de slag in Normandië volgde.

Maandagavond richtte de Gaulle's Bevrijdingscomité een oproep tot het Franse volk voor een algemene opstand en voor de Duitsers, die reeds grote scheepvaartbewegingen gemeld hadden in de Middellandse Zee, moest het duidelijk zijn, dat een nieuw onheil hen wachtte.

In het Hoofdkwartier van Generaal Sir Henry Maitland Wilson in Italië had Winston Churchill de laatste voorbereidingen gezien.

De Noordamerikaanse Secretaris van Marine James Forrestal was ook aanwezig evenals vele andere hoge Geallieerde autoriteiten.

Dinsdagmorgen, op het feest van Maria's ten Hemelopneming, kwam het nieuws, dat een Geallieerd leger, bestaande uit Franse, Noordamerikaanse en Britse strijdkrachten, geland was op de Zuidkust van Frankrijk. Bizonderheden werden nog niet gemeld, doch uit zijn Hoofdkwartier richtte Generaal Wilson de volgende boodschap tot het Franse volk:

De legers van de Verenigde Naties zijn in Zuid-Frankrijk geland. Hun doel is de Duitsers te verdrijven en een verbinding tot stand te brengen met de Geallieerde legers, die van Normandië oprukken. Franse troepen nemen deel aan deze verrichtingen schouder aan schouder met hun wapenbroeders ter zee, te land en in de lucht. Het leger van Frankrijk is weer in strijd op eigen grondgebied voor de bevrijding van zijn land met alle overwinningstradities achter zich. Herinnert 1918! Alle Fransen, ook de burgers, hebben hun rol te spelen in de campagne in het Zuiden. Uw plicht zal u duidelijk gemaakt worden. Luistert naar de Geallieerde radio en leest de bekendmakingen van de vlugschriften. Geeft alle instructies aan elkander door. Laat ons de strijd zo snel mogelijk ten einde brengen zodat geheel Frankrijk de vrijheid in vrede en veiligheid zal kunnen hervatten. De overwinning is zeker. Leve de geest van Frankrijk en alles wat hij vertegenwoordigt".

Langzamerhand begonnen meer bizonderheden binnen te komen. In schitterend weer was een vloot van ongeveer 800 Geallieerde schepen, waaronder Britse, Franse, Noordamerikaanse, Canadese, Nederlandse, Poolse, Helleense en Belgische naar de Franse kust gestroomd, welke onder vuur genomen werd door het vlootgeschut.

Valschermspringers en luchttroepen werden reeds aangevoerd door transport- en zweefvliegtuigen en achter de vijandelijke kustdefensies neergelaten. Om ongeveer 8 uur 's morgens Franse tijd, kwamen de eerste troepen op de stranden op verschillende plaatsen tussen Nice en Marseille.

Door het hevige vuur der Geallieerde oorlogsschepen en de bombardementen en beschietingen der Geallieerde vliegtuigen waren vele kustbatterijen der Duitsers tot zwijgen gebracht zodat de landingen zonder veel tegenstand konden worden uitgevoerd. Tegen het middaguur werd uit het Geallieerde Hoofdkwartier in het Middellandse Zeegebied gemeld, dat alle landingen geslaagd waren en Geallieerde correspondenten seinden, dat de troepen op verschillende plaatsen reeds enkele kilometers het land waren binnengedrongen en de eerste doelen hadden bereikt.

Volgens de Duitsers kwamen de Geallieerden aan land over een afstand van 110 kilometer langs de Franse Zuidkust. Ook meldden de Duitsers, dat alras duizend personen van de Franse ondergrondse beweging werden gearresteerd. Van Duitse zijde werd ook te kennen gegeven, dat de Geallieerden op grote schaal van parachutisten en luchttroepen gebruik maakten.

Van Geallieerde zijde wordt geschat, dat de Duitsers ongeveer 5 divisies in Zuid-Frankrijk hebben, die voorlopig aan dit vierde Europese front zullen worden ingezet. Men wordt echter gesteld tussen twee vuren, aangezien de Noordamerikanen na de oversteek van de Loire bij Nantes ook in Zuidelijke richting oprukken. De aanvoer van versterkingen zal wel moeilijk gaan, omdat de spoorlijnen voortdurend door de Geallieerde luchtmacht gebombardeerd worden en de verbindingslinies der Duitsers voorts nog onveilig gemaakt worden door de Franse vaderlanders, die blijkbaar gehoor hebben gegeven aan de oproep van De Gaulle.

De Duitse luchtmacht liet zich practisch niet zien aan de Riviera.

PATRIOTTEN NAAR VICHY EN BORDEAUX

Het Onafhankelijke Franse nieuwsagentschap zeide in een bericht uit Bern, dat 10.000 Franse patriotten „oprukken naar Vichy" en nog honderden zich onderweg bij hen aansluiten. Andere afdelingen der Franse strijdkrachten in het binnenland zouden naar Bordeaux oprukken. Het bericht zeide niet waar de patriotten vandaan komen of hoe zij bewapend zijn. (Londen, (AP) 15.8).

LANDING BIJ FREJUS.

Noland Norgaard seint uit Rome:

Geallieerde landingsvaartuigen brachten Noordamerikaanse en Franse troepen aan land aan weerszijden van Fréjus op 55 kilometer ten Zuid-Westen van Nice zonder dat enig teken van vijandelijke tegenstand kon worden waargenomen door bestuurders van Noordamerikaanse bommenwerpers. Luitenant Robert Kimball, de bombardier van een Liberator, deelde mede, dat het doel van zijn formatie de weg van Fréjus was. De landingsvaartuigen voeren naar de kust aan weerszijden van het doel, terwijl grote oorlogsschepen granaten in de stad slingerden. (Rome, (AP) 16.8).

PATTON VOERT HET DERDE LEGER AAN.

Generaal Eisenhower maakte bekend, dat Luitenant Generaal George Patton Jr., veteraan van de veldtochten in Tunis en Sicilië, het Noordamerikaanse derde leger aanvoert, dat het schiereiland Bretagne doorsneed en een arm wierp om het Duitse zevende leger in Normandië. (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 15.8).

BOMBARDEMENTEN OP NEDERLAND, BELGIË, DUITSLAND.

Op zijn minst 2000 Noordamerikaanse en Britse zware bommenwerpers hebben Dinsdag doelen aangevallen in Duitsland, Nederland en België, terwijl andere honderden vliegtuigen uit Italië en Engeland de nazies in Noord en Zuid Frankrijk bestookten. De vijandelijke luchtbases, die in West-Europa aangevallen werden, bevonden zich te: Keulen, Ostheim, Wiesbaden, Erbenheim, Frankfurt, Schborn aan de Rijn, Venlow (Venlo?), Wittmundardorf, Bad Zwischenahm, Vechta Handorf in het Noord-Westen van Duitsland, Florennes in België en Enschedé in Nederland. De eerste bemanningen die terugkeerden deelden mede, dat voor het eerst in weken krachtig tegenstand geboden werd door Duitse jagers. Noordamerikaanse Marauders en Havocs gingen de gehele dag voort met aanvallen op vijandelijke verbindingswegen. Zij bombardeerden het spoorwegcentrum Serquex op 40 kilometer ten Noorden van Rouaan en twee bruggen over de Oise ten Noorden van Parijs. (Londen, (AP) 15.8).

DE STRIJD IN WEST-FRANKRIJK.

Gladwin Hill seint uit het Geallieerde Hoofdkwartier:

De Geallieerden hebben de gehele val in Normandië nog nauwer toegehaald. Zij bereikten de buitenwijken van Falaise, waardoor de opening voor een ontsnapping nog maar 13 kilometer breed is. Men schat, dat 50.000 Duitsers ingesloten zitten. De Noordamerikanen kwamen tot 5 kilometer vooruit aan de Zuidkant van de val. Zij rukten Oostwaarts en hebben Tinchebray bereikt. Putances ten Westen van Argentan werd veroverd bij een grote oversteek van de Orne. Verdere winsten werden geboekt ten Noord-Oosten van Domfront. Dinard tegenover St. Malo is geheel bezet door de Noordamerikanen. De steden St. Pierre, Caniven en Aubigny ten Noorden van Falaise en Ussy ten Noord-Westen ervan werden veroverd door Canadese infanterie- en tankcolonnes, die in de namiddag van Dinsdag een aanval openden en het scherm van Duitse kanonnen doorbraken. Berichten van het front zeiden later, dat Von Kluge erin geslaagd is het grootste deel van zijn pantserstrijdkrachten terug te trekken uit de val in Normandië en dat zijn voetvolk door de opening stroomt, doch zwermen van Geallieerde vliegtuigen blijven grote verliezen aan den vijand toebrengen en vernielen honderden Duitse voertuigen, die snel doch ordelijk Oostwaarts vlieden. Welk deel van Von Kluge's strijdkrachten verpletterd zullen worden in de val, is niet te voorspellen, doch in ieder geval is een flinke nederlaag toegebracht aan het Duitse leger, welke later op grotere schaal nog herhaald kan worden. (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 15.8).

Generaal Charles de Gaulle, President van het Franse Comité voor de Nationale Bevrijding, bij zijn bezoek van onlangs aan de Verenigde Staten, met den Burgemeester van New York Fiorello H. La Guardia (midden) en Guerin de Beaumont (links), Agent Generaal van het Franse Comité in de Verenigde Staten. De Gaulle, die een oproep tot het Franse volk gericht heeft voor een algemene opstand, zal de zetel van zijn Comité naar Parijs overplaatsen zodra de stad bevrijd is.

WAT DE DUITSERS MELDEN.

In een verward en tegenstrijdig bericht van de Duitse radio werd gezegd, dat de landingen in Zuid-Frankrijk op veel kleinere schaal plaatsvonden dan die in Normandië. Men zeide echter, dat strandhoofden werden gevestigd op drie punten en dat luchttroepen in de slag geworpen worden. Men beweerde, dat de toestand niet veel veranderd is gedurende de laatste 24 uren. De Geallieerden zouden pantserstrijdkrachten slechts aan land hebben kunnen zetten in de baai van St. Tropez. De Noordamerikanen zouden eerst zijn afgeslagen bij St. Raphael en de baai van Hyères. De radio beweerde voorts, dat de bombardementen de gecamoufleerde kustbatterijen niet buiten werking hebben kunnen stellen. (Londen, (AP) 16.8).

Het Duitse agentschap Transocean zeide, dat volgens gezaghebbende Duitse kringen" de havenwerken te Nice, Cannes en St. Tropez door de Duitsers werden opgeblazen. Er zouden hevige gevechten woeden vlak achter de landingsplaatsen. (Londen, (AP) 16.8).

VERRICHTINGEN VAN HET DERDE LEGER.

Hal Boyle, die zich bij het Noordamerikaanse derde leger in Frankrijk bevindt, seint als volgt: De hoofdmacht van het ingesloten Duitse 7e leger ontbindt zich in guerilla-afdelingen, die zich op verschillende plaatsen uit de val zoeken los te werken. Zij worden echter in stukken geslagen door het Geallieerde geschut en de vliegtuigen. Niet-officieel werd geschat, dat het derde leger sedert 1 Augustus 39.000 gevangenen heeft gemaakt, 46.000 Duitsers heeft gewond en 11.000 heeft gedood. (Bij het derde leger in Frankrijk, (AP) 16 8).

NAZIES WEIGERDEN.

Sir Herbert Emerson, Directeur van het Comité voor réfugié's, zeide, dat de nazie-autoriteiten de vergunning hadden geweigerd om kinderen te laten vertrekken uit de Europese landen, hoewel de Geallieerde en onzijdige landen aan vele duizenden een onderkomen wilden bieden (Londen, (AP) 15.8).

NAZIES DODEN POOLSE PADVINDERS.

De Vereniging van Poolse Padvinders in Engeland deelde mede bericht ontvangen te hebben omtrent de terechtstelling van 32 verkenners in Polen in de loop van de vorige maand door de Duitse bezettingsautoriteiten. (Londen, (AP) 15.8).

BOMBARDEMENT OP FORMOSA.

Formosa, het eiland dit ligt binnen de Japanse wateren op slechts 300 kilometer ten Noorden van de Philippijnen, is aangevallen door Noordamerikaanse zware bommenwerpers met bases in China. Dit werd door Stilwells Hoofdkwartier bekendgemaakt. De aanval werd gericht op een der voornaamste havens van het eiland. Ook het eiland Halmaheira ten Zuiden van de Philippijnen werd aangevallen door Geallieerde vliegtuigen. (New York, (AP) 15.8).

Het nieuws van vandaag.

Langs een front van 200 kilometer hebben de Geallieerden thans strandhoofden gevestigd in Zuid-Frankrijk. Of men ook geland is aan de Italiaanse Riviera is niet bekend, doch volgens Duitse berichten van hedenmorgen zou men ook aan land gekomen zijn in de omgeving van de Italiaanse havenstad San Remo. Alle berichten van Geallieerde zijden duiden er op, dat men weinig tegenstand ondervindt van de Duitsers. De Luftwaffe liet zich gisteren zelfs in het geheel niet zien.

Het Hoofdkwartier van General Sir Henry Maitland Wilson laat nog geen bizonderheden los, doch uit hetgeen correspondenten seinen kan worden opgemaakt, dat een der landingen plaatsvond aan weerszijden van de stad Fréjus tussen Toulon en Nice. Het eiland Port-Cros voor de kust is ook bezet en blijkbaar is het plaatsje Le Lavandou aan de kust eveneens genomen. De Duitsers gaven te kennen, dat ook landingen plaatsvonden in de baai van Hyères vlak ten Oosten van Toulon. Hier zal men blijkbaar trachten de vroegere Franse vlootbasis van achteren aan te vallen. Het Onafhankelijke Franse nieuwsagentschap meldt intussen in een bericht uit Bern, dat 10.000 vaderlanders oprukken naar Vichy en dat zich onderweg nog honderden bij hen aansluiten. Ook zouden verschillende Franse afdelingen oprukken naar de grote havenstad Bordeaux.

Van de strijd in West-Frankrijk wordt gemeld, dat de Duitsers steeds meer moeite hebben zich de Geallieerde legers van het lijf te houden. Von Kluge heeft echter kans gezien met behulp van een storm een groot deel van zijn pantserstrijdkrachten terug te trekken uit de wig in Normandië. Men schat, dat nog 50.000 nazies ingesloten zitten tussen de Canadese, Britse en Noordamerikaanse strijdkrachten. Het Duitse verzet bij Dinard en St. Malo is gebroken. Omtrent de toestand elders in Bretagne wordt niets gezegd.

Ongeveer 2000 Noordamerikaanse en Britse zware bommenwerpers hebben gisteren aanvallen gedaan op Duitse luchtbases en militaire doelen in Nederland, België en Duitsland. In Nederland werden o.a. Gilze-Rijen, Delen, Soesterberg, Volkel, Eindhoven, Enschedé en Venlo aangevallen.

Van het Italiaanse front wordt geen actie gemeld, doch in Polen vallen de Russen thans de voorstad Praga tegenover Warszawa aan de Wisla aan. Verder ten Noorden wordt de begeleiding voor Oost-Pruisen steeds groter.

WIL WESTINDISCHE EILANDEN VOOR VERENIGDE SATEN.

Senator McKellar, een Democraat van Tennessee diende een resolutie in waarin voorgesteld wordt, dat de Verenigde Staten trachten na de oorlog het blijvend bezit te verkrijgen over de eilanden, welke voorposten van vreemde mogendheden vormen in de Stille Oceaan zowel als in de Atlantische Oceaan voor hun „vrede en veiligheid". De resolutie wil dus dat de Noordamerikaanse Senaat zich uitspreke ten aanzien van het voorstel, dat de Verenigde Staten bij enig verdrag of enige overeenkomst waarbij de oorlog met Japan ten einde komt, het bezit erlangen over „alle eilanden die op 5 December 1941 in het bezit of onder het mandaat van Japan waren en die liggen tussen de aequator en de meridiaan op 30 graden Noorderbreedte, inbegrepen de eilanden Formosa en Ryukyu".

Ook wordt in de resolutie aanbevolen, dat „de Verenigde Staten het eiland Bermuda en alle eilanden in West Indië die thans in het bezit zijn van Europese landen zien te verkrijgen". Een derde aanbeveling zegt, dat de President in onderhandeling moest treden met Ecuador in een poging de Galapagos-eilanden blijvend in Noordamerikaans bezit te krijgen. De resolutie werd verwezen naar het Comité voor Buitenlandse Zaken (Washington, (AP) 15.8).

Uit New York wordt bericht door AP, dat Senator Kenneth McKellar, democraat van Tennessee, een resolutie heeft ingediend, die ten doel heeft de Verenigde Staten in het bezit te stellen van alle Westindische eilanden, die nu in het bezit van Europese landen zijn, de Bermuda-eilanden inbegrepen.

De resolutie wordt gesteund door de democratische senatoren Chandler (Kentucky) en Robert Reynolds (North Carolina). Ook wordt in deze resolutie aangedrongen op het permanente bezit van elk eiland, dat nodig is voor de na-oorlogse veiligheid; verder staat zij het in bezit nemen voor van alle eilanden ten Noorden van de evenaar tot de 30e breedtegraad, die nu in Japans bezit zijn; hieronder zouden Formosa en Ryukyus vallen; van Ecuador zouden de Galapagos-eilanden gevraagd worden.

McKellar heeft de resolutie aan de Senaatscommissie van Buitenlandse Zaken voorgelegd, met de bedoeling, dat de opvattingen van zekere senaatsleden ten opzichte dezer voorstellen bekend worden. McKellar is voorzitter van de Militaire Senaatscommissie; hij verklaarde, dat Engeland en Frankrijk er op voorbereid moeten zijn de voor Amerika noodzakelijke eilanden af te staan in betaling van de schulden van deze en de vorige oorlog. Hetzelfde zal ook gelden voor Nederland, zeide hij, wanneer wij Nederlands Indië weer bevrijd hebben (Aneta).

DE RESOLUTIE VAN MCKELLAR IN DE ENGELSE BLADEN.

De Londense nieuwsbladen drukten alle op in het oog vallende plaatsen de berichten af van de resolutie, die Dinsdag in de Noordamerikaanse Senaat werd ingediend met de aanbeveling, dat de Verenigde Staten het blijvend bezit van Bermuda en de Westindische eilanden zullen overnemen.

De „Daily Mail" plaatste het bericht op de voorpagina onder het hoofd: „Bescheiden eisen". De „Herald" had een bericht van drie paragrafen onder het opschrift: „Senatoren willen onze eilanden".

Van redactionele zijde werd het bericht niet verder besproken en evenmin werd er officieel commentaar geleverd. (Londen, (AP) 16.8).

[Dat de Engelse bladen zich van commentaar onthouden is een wijze daad. Deze aanmatiging, die men alleen maar van zulke wereldhervormers als de Noordamerikanen kan verwachten, is te idioot om te commentariëren. Voorlopig zullen weinig Europese gebieden in Caraïbië animo hebben om zich te scharen onder een land, welks verdiensten wij zeker niet willen minimaliseren, maar welks rassenleer te veel naar het naziedom riekt. — Red.]

DE RUSSEN VALLEN PRAGA AAN.

Eddy Gilmore seint uit Moskou:

Tegen een krachtig verzet vallen de Russen thans aan ten Oosten van Warszawa in een poging de Poolse hoofdstad te veroveren. In de slag om Praga hebben de Duitsers reeds 32 tanks en 800 doden verloren binnen 24 uren. Russen en Polen vallen gezamenlijk het hart van de Duitse verdedigingszone aan. Men verwacht, dat de slag op de Oostelijke oever van de Wisla nog wat zal duren voordat Warszawa bevrijd wordt. Rokossovsky werkt intussen nog altijd samen met Generaal Zakharov in de opmars naar Oost-Pruisen uit het Zuiden. In de Baltische Staten is Estland geheel van Letland gescheiden door een Russische opmars, waarbij de Golf van Riga bereikt werd ten Noorden van Riga. In de Zuidelijke sector aan het 1e Oekraïnse front hebben de Duitsers tussen 13 Juli en 12 Augustus aan doden en gevangenen 172.362 manschappen verloren alsook 1941 tanks en 11.727 vrachtauto's. De cijfers werden verstrekt door het Russisch Informatiebureau (Moskou, (AP) 16.8).

— Berichten uit Berlijn melden, dat de Geallieerden nieuwe landingen hebben uitgevoerd aan de kust van de Middellandse Zee en het front tussen Toulon en San Remo — de Italiaanse zeehaven ten Oosten van Nice — tot 200 kilometer is uitgebreid.

— De radio van Tokio meldde, dat 22 Noordamerikaanse vliegtuigen de Bonineilanden aangevallen hebben op 14 Augustus en dat 2 ervan werden neergeschoten.

— De Duitse radio meldde, dat het Bulgaarse Parlement Donderdag bijeenkomt in buitengewone vergadering om een verklaring over de buitenlandse politiek van de regering te horen.

— De radio van Tokio gaf toe, dat de Japanners verdreven zijn uit Brits Indië en beweerde, dat men zich naar het Birmaanse gebied begeven heeft, waar zij gereed zijn voor verdere gevechten.

— Een Noordamerikaanse armada van 2000 vliegtuigen, waarvan de helft bestond uit zware bommenwerpers, heeft heden olie-installaties en vliegvelden in Duitsland aangevallen, terwijl nog honderden andere vliegers vijandelijke troepen en verdedigingswerken op de Noordelijke en Zuidelijke Franse slagvelden aanvielen. Doelen in Leipzig en Maagdenburg werden gebombardeerd.

— Volgens berichten, die aan de Zwitserse grens vernomen werden, hebben de Geallieerden Cannes en Nice bezet.

Katholieken en Socialisten.

In het belangwekkend artikel „De Cabinetscrisis" in het orgaan van de „Centrale van Koopvaardij Officieren" van 1 Augustus, treffen wij de volgende regels aan:

„Wij veroorloven ons tegenover de openbare brief der R.K. leden van de biezondere Raad van Advies nog een enkele opmerking te maken. De R.K. Staatspartij in Nederland is door haar halfslachtige houding ten opzichte van de Rechtse coalitie of het samengaan met de S.D.A.P. een der oorzaken geweest, dat Nederland voor het uitbreken van de oorlog een reeks regeringen heeft gekend, welke niet konden bogen op een parlementaire meerderheid achter zich. Toen eindelijk een samengaan van de R.K. Staatspartij en de S.D.A.P. niet langer te vermijden was, gebeurde dit nog op een halfslachtige wijze nl. onder leiding van de seniele Minister-President de Geer en aangevuld met politiek onervaren figuren als Gerbrandy, van Boeyen enz. enz.

De gevolgen hiervan doen zich thans gevoelen .Wij hopen, dat de R.K. uit deze les een lering hebben getrokken. Inderdaad vertegenwoordigen zij voor het uitbreken van de oorlog 35% van de Nederlandse bevolking.

Maar een dergelijke positie brengt ook verantwoordelijkheid met zich mede. Een verantwoordelijkheid, welke het sparen van de kool en de geit niet langer kan verdragen".

Enkele dagen later werd dit belangwekkend artikel, met bovengenoemde passus in de Beurs- en Nieuwsberichten overgenomen, waarmede het grotere bekendheid kreeg op Curaçao. Dagblad Amigoe di Curaçao van 9 Augustus nam het over zonder het citaat.

Bovengeciteerde beschuldiging kunnen wij niet zonder meer laten passeren. Is het verwijt, dat in deze regels aan de leiding van de Katholieke Staatspartij gelezen mag worden, juist.

Wij geloven het niet.

Wat zijn nl. de feiten.

Rondom 1880 ontstaat in Nederland de socialistische beweging onder leiding van F. Domela Nieuwenhuis, den uit Luthers kerkverband getreden Dominee, bekend door zijn propaganda tegen de Godsdienst, tegen het Koningschap en tenslotte tegen de gehele gevestigde orde.

Dat deze man niet de geschikte was, om het vertrouwen van de Katholieken te winnen, is duidelijk. Hij verloor zelfs dat van zijn eigen partijgenoten. Naast zijn meer en meer naar anarchisme afzakkende beweging, organiseerden de zogenaamde twaalf apostelen onder leiding van Mr. P. J. Troelstra in 1894 de S.D.A.P.

Wij constateren slechts feiten, wanneer wij zeggen, dat de S.D.A.P. aanvankelijk vrij sterk door de zuiver geachte beginselen van Karl Marx werd beïnvloed. Met het gevolg, dat de partij oorspronkelijk aan weinig opbouwend werk dacht, zowel op staatkundig als op sociaal terrein.

De partij stond vijandig, èn tegenover de „bourgoisie" èn de „Kerk" èn de „monarchie" èn de „instellingen en apparaten van de Staat". En deze houding werkte zeer langs na en zeer ver door.

Alle sociale wetgeving werd eigenlijk als lapwerk beschouwd volkomen logisch overigens in de ogen van de orthodoxe klassenstrijders, die in de eigen partij een verwoede strijd hadden te voeren met de reformisten.

Om duidelijk te begrijpen, wat er eigenlijk gebeurde, geven wij hier slechts enkele jaartallen.

1903 Spoorwegstaking.

1909 De S.D.A.P. fractie demonstreert ostentatief bij de geboorte van Prinses Juliana: Troelstra publiceert zijn prikkelende artikelen „Het Kindje".

1913 De S.D.A.P. weigert de haar door Dr. Bos aangeboden drie ministerszetels.

1918 Troelstra en enige anderen (die de liberale N.R.C. en „De Telegraaf" volkomen van streek brengen) krijgen, wat Schaper later noemde „de revolutiekolder".

1920 De S.D.A.P. herbegint opeens de oude propaganda: „Geen man en geen cent". Van dat jaar af tot 1936 toe stemmen beide fractie tegen alle uitgaven voor de defensie. De Heer Albarda laat op een Haagse demonstratie de hoogst onvoorzichtige woorden vallen over „de dappere ongehoorzaamheid"; terwijl een paar jaren, sociaal- democratische Kamerleden de opstand op de „Zeven Provinciën" goedkeuren en „Het Volk" zelfs in den Helder een nummer met die kop uitgeeft. Dat was in 1932.

Een of twee jaren later schreef Wibaut zijn „Wordend Huwelijk" dat in brede kringen heftige verontwaardiging wekte. En in de Eerste Kamer verklaarde hij, „dat sommige vormen van vrije liefde hem beter aanstonden dan sommige wettelijke huwelijken.

De Amsterdamse Prof. Bonger, ook van de S.D.A.P. verklaarde in het wetenschappelijk bijblad van „Het Volk", dat „hij in zekere omstandigheden geen bezwaar had tegen zelfmoord". En Dr. Henri Polak verklaarde in de Eerste Kamer, dat hij kindertoeslagen en kinderaftrek bij belastingen onjuist vindt; „Het zou vrij wat verstandiger zijn om van grote gezinnen een hogere belasting te heffen dan van kleinere. Deze belasting zou in werking moeten treden na het tweede kind, wil men de maatschappij van haar ondergang redden".

Men bedenke, dat al die jaren de sociaal-democratische kamerleden weigerden, de opening der Staten-Generaal bij te wonen, omdat zij het Staatshoofd daar niet wilden ontmoeten; en toen enkelen eens waagden, dit doen, kwam er onmiddelijk protest.

Men bedenke, dat zij stemden tegen de zedelijkheidswetten van Regout; tegen de Hoger-onderwijs-wet van Kuyper; dat tegenover de sociale wetgeving van Talma, de krijsende (later N.S.B.-er geworden) Duys geplaatst werd; dat Aalberse te maken had met den later wegens wangedrag uit de S.D.A.P. fractie gestoten, R. Stenhuis; dat Verschuur bij zijn pogingen om de landbouw te redden, de sociaal-Democraten alle crisiswetten zag bestrijden; dat de koloniale politiek der S.D.A.P. kan worden samengevat in de leuze „Indië, los van Nederland"; en dat hun handelspolitiek verstard raakte in het ijzigste liberale vrijhandelsbeginsel.

Dit zijn de eenvoudige feiten.

Maar dan mag men toch wel vragen: Hoe kon de Katholieke Staatspartij met zulk een partij samenwerken.

Was er na 1913 een partij, die kon samenwerken met een politieke groep, die uitdrukkelijk geweigerd had, regeringsverantwoordelijk te aanvaarden.

Kon men samenwerken met een partij, die ten aanzien van het Staatshoofd, de weermacht en de overzeese delen van het Koninkrijk een volslagen negatieve houding aannam.

Eerst op het Congres te 's Gravenhage Februari 1937 werd, met nog veel tegenstand, koerswijziging aangenomen. Kon men samenwerken met een partij die opeens bij monde van haar leider verkondigde, dat de stemmen gewogen en niet geteld moesten worden, waardoor ons hele democratische staatsbestel in gevaar gebracht werd. Als er van een „halfslachtige houding" wordt gesproken, moet de S.D.A.P. de hand in eigen boezem steken. De Katholieken hebben steeds op het standpunt gestaan, dat er geregeerd moet worden en zij hebben elk cabinet gesteund, waar zij het maar enigszins konden; hoewel hun dit bij de cabinetscrisis in de dertiger jaren, wel moeilijk gemaakt werd, vooral door Colijns vreemde politiek.

Uiterste noodzaak is eerst dan aanwezig, wanneer wij een politiek, die wij in 's lands belang nodig achten, alleen menen te kunnen voeren, en dus alleen mogelijk achten, door een samengaan met de S.D.A.P; en dan bovendien aan andere grotere landsbelangen, zoals defensie, het biezonder onderwijs, de handhaving van de openbare orde en zedelijkheid, door dat samengaan geen afbreuk wordt gedaan. Juist in deze tijd werd dan ook veel gesproken over de „uiterste noodzaak" d.w.z. of de eisen vervuld waren, welke Dr. Nolens indertijd gesteld had, voor een samenwerking tussen katholieken en sociaal-democraten.

In de Sociaal Democraat van Augustus 1937 liet Ir. Th. van der Waerden wel heel duidelijk horen, dat ook van deze zijde samengaan onmogelijk werd geacht en wel om principiële redenen.

De Katholieke partij is dan ook nimmer met de S.D.A.P. samengegaan; zij heeft, toen een cabinet werd gevormd, waarin naast andere partijen, aan twee leden van de S.D.A.P. een plaats werd gegeven, haar medewerking aan dat cabinet niet onthouden.

Niet zij wees den Heer de Geer aan en deze niet zij droeg de andere heren aan de Koningin voor.

De Katholieken hoeven niets te leren, zeker niet van de S.D.A.P. Integendeel, het wordt een beetje vrijmoedig, als men aan de Partij, wiens Ministers waarlijk niet de minste geweest zijn gebrek aan verantowordelijkheid durft verwijten!

Zelfs nu in de oorlog, tonen de Ministers van die Partij, een gevoel voor staatkundige verantwoordelijkheid, welke men blijkbaar niet overal vindt.

Wijlen Mgr. Nolens (wiens optreden en in Génève, en met name in Genua de werknemers, ook die van de Scheepvaart, zich dankbaar zullen herinneren) zou dit optreden vermoedelijk nog niet zo kwaad vinden, Trouwens aan zijn drie punten voor de „uiterste noodzaak" werd steeds dit optreden getoetst.

De Katholieke partij is een volkspartij. De Katholieke partij omvat alle groepen der bevolking. Zij kan zich niet de weelde veroorloven, zich te verenigzelvigen met de belagen van de werkgevers, zoals de Liberalen: noch uitsluitend met die der arbeiders, gelijk de Sociaal Democraten. De Katholieke partij omvat het gehele volk. En niet slechts houdt zij het oog op Nederland, maar ook op de andere delen van het Koninkrijk. Noemt men dit het „sparen van de kool en de geit".

Dan kunnen wij slechts zeggen, dat wij met belangstelling de resultaten zullen afwachten van een politiek, die nu zonder hen, gevoerd wordt.

H.M.H.

v v v

Gaarne maken wij van de gelegenheid gebruik het artikel van H.M.H. onder bovenstaande titel te commentariëren.

Uiteraard is het voor ons niet mogelijk op de aanval tegen de S.D.A.P. van repliek te dienen, alhoewel er over de punten welke aangevoerd worden nog heel wat te zeggen zal zijn.

In de eerste plaats heeft onze organisatie zich nooit op politiek terrein bewogen.

In de tweede plaats lijkt het, met het oog op de mogelijke toekomstige ontwikkeling onjuist ons te buiten te gaan aan een polemiek, over de wijze waarop een politieke partij zich in het verleden heeft ontwikkeld. Temeer daar bedoelde partij in de vooroorlogse periode een vierde van de Nederlandse bevolking vertegenwoordigde, en in de naoorlogse periode ongetwijfeld geroepen zal worden mede te regeren teneinde, de democratische principes waarvoor wij thans heten te vechten in werkelijkheid om te zetten.

Bovendien gaat deze aanval geheel langs ons artikel heen. Wij hebben in de gewraakte passus slechts geconstateerd dat de R.K. Staatspartij (niet de Ministers) in Nederland door haar halfslachtige houding t.a.v. de Rechtse Coalitie of een samengaan met de S.D.A.P. oorzaak is geweest dat Nederland voor het uitbreken van deze oorlog reeks Regeringen heeft gekend, welke niet konden bogen op een parlementaire meerderheid achter zich.

Blijkbaar behoeft deze passage enige nadere toelichting.

In zijn rede van 23 Juli 1935 in de Tweede Kamer gaf de Heer Aalberse, als eenstemming antwoord van de Katholieke Kamerfractie, op sommatie van Minister Colijn „of men nog vertrouwen stelde in het algemeen Regeringsbeleid", een zestal redenen waarom zij:

„Wanneer de door de Regering gevraagde motie van vertrouwen in het algemeen Regeringsbeleid — waarvan dat op sociaal en economisch gebied thans het voornaamste onderdeel is — wordt voorgesteld en in stemming gebracht daaraan niet hun stem zouden kunnen geven".

Hierop vroeg het cabinet Colijn (waarin drie Katholieke Ministers) ontslag.

Voor onze gevoelens, toegegeven dat wij de politieke scholing missen, om dit zuiver aan te voelen, was de consequentie hiervan dat de R.K. Staatspartij thans met de groep waarmede zij in de Kamer een meerderheid vormden en wier programma op sociaal en economisch gebied practisch met het hunne overeenkwam, een cabinet zouden vormen.

Hoezeer de programma's van de R.K. Staatspartij en de S.D.A.P. op sociaal en economisch gebied met elkaar overeenkwamen blijkt uit het program van actie der R. K. Staatspartij voor de verkiezingen van 1937, en het verkiezingsprogramma der S.D.A.P. voor de zelfde verkiezingen.

In het eerste lezen wij:

„De opbouw van een economisch sociale orde moet doelbewust worden ter hand genomen. Ordening van het bedrijfsleven door verder uitbouw van de organische samenwerking in bedrijf en onderneming, allereerst door voortvarende uitvoering van de bestaande wetten op bedrijfs-organisatorisch gebied, en aanvulling om wijziging van die wetten, teneinde leiding te geven aan de ontwikkeling op economisch en sociaal gebied, in overeenstemming met de eisen ener goed geordende volkshuishouding."

In het tweede lezen wij, dat de S.D.A.P. zich bereid verklaart:

„deelneming aan de Regering te overwegen, indien na de verkiezingen een cabinet zal zijn te vormen in staat een krachtig beleid te voeren gericht op snelle vermindering van de crisisnood en ordening van het economisch leven."

Hoe de Heren Kapitalisten hierover dachten, moge blijken uit het feit, dat de goudvoorraad van de Nederlandse Bank in één week met 130 millioen gulden (19%) verminderde.

In onze naïviteit omtrent politieke consequenties bevinden wij ons dus in goed gezelschap.

De R.K. Staatspartij aanvaardde echter de consequenties van haar houding niet en het cabinet Colijn keerde weer terug.

Wij noemen een dergelijke houding halfslachtig.

Toen in 1939 de Katholieke Ministers in het positief-christelijke cabinet Colijn meenden, op grond van de door dit cabinet gevolgde economisch-sociale politiek, uit dit cabinet te moeten treden.

Toen daarop noch de Anti-Revolutionnaire Heer Colijn, noch de Rooms Katholieke Heer Koolen in staat waren geweest een cabinet te vormen op de grondslagen van het vorige cabinet;

Toen daarop het zg. Intermezzo-Cabinet Colijn gevormd en in 48 uur door de R.K. Staatspartij en de S.D.A.P. werd weggestemd;

Kwam men, in plaats van een cabinet te vormen, dat tengevolge van haar samenstelling een positief economische ordeningspolitiek zou kunnen volgen met een cabinet onder leiding van den senielen Minister-President De Geer, welke ten aanzien van economische ordening — en democratie geen vlees en geen vis was, — aangevuld met politieke onervaren figuren als Gerbrandy.

Hoe de laatste tegenover de reeds voor het uitbreken van deze oorlog, brandende vraagstukken staat, blijkt voldoende uit de onlangs plaats gehad hebbende wijziging van het Londense cabinet.

Nu zegt H.M.H. wel:

„**Niet zij** (R.K. Staatspartij) wees den Heer De Geer aan, en deze, **niet zij**, droeg de andere Heren aan de Koningin voor."

Theoretisch is dit volkomen juist, maar het is interessant de mening hierover van den fractievoorzitter der R.K. Staatspartij in de Tweede Kamer te leren.

Deze betoogde namelijk toen het intermezzo-cabinet Colijn ten val gebracht werd:

„De formateur, die het parlementaire stelsel wenst te eerbiedigen, zal bij het samenstellen van het program en bij de keuze van de Ministers rekening houden met de Staatkundige samenstelling van de Kamer.

Geen Ministerie in strijd met de Staatkundige stromingen der Kamermeerderheid".

Bij ons rijst onwillekeurig de vraag: „Waarom deze halfslachtigheid?"

H.M.H. geeft op deze vraag het antwoord:

„De Katholieke Partij is een volkspartij; de Katholieke Partij omvat alle groepen der bevolking. Zij kan zich niet de weelde veroorloven, zich te vereenzelvigen met de belangen der werkgevers zoals de liberalen; noch

uitsluitend met die des arbeiders, gelijk de Sociaal Democraten."

Wanneer echter bij vraagstukken, als de hier aan de orde zijnde economische ordening- en democratie, de ideeën der werkgevers en werknemers zo scherp tegenover elkaar blijven staan, komt men met een dergelijke redenering niet ver.

Hier zal men of de zijde der werkgevers of die der werknemers moeten kiezen. Dit zijn omstandigheden, welke het sparen van de kool en de geit niet kunnen verdragen.

Het spijt ons, dat wij door het artikel van H.M.H. gedwongen werden zo diep op deze materie in te gaan. Wij leefden in de overtuiging, dat er ten aanzien van dit punt niet de minste twijfel in R.K. gelederen meer bestond, en dat onze opmerking t.a.v. de politiek der vooroorlogse jaren naar de juiste waarde geschat zou worden, nl.:

Dat in Nederland niet de vele partijen het regeren voor een democratische Regering onmogelijk maakten, doch dat de verdeeldheid in de grote partijen over de grote problemen, welke onze tijd beroeren aanleiding was tot een halfslachtigheid, waarvan wij hoopten in de toekomst verschoond te mogen blijven.

Redactie
„Centrale van Koopvaardij Officieren".

ZUSTER MONICA †.

Maandagavond om 20 uur is in het St. Elisabethsgasthuis in den Heer ontslapen Zuster Monica in een ouderdom van 70 jaar. Zuster Monica was werkzaam op Monte Cristo en Zaquito. De begrafenis vond gisteren plaats en de absoute werd verricht door Zijne Hoogwaardige Excellentie Monseigneur P. I. Verriet O.P. Dat zij ruste in vrede.

VERENIGINGSNIEUWS.

Katholieke Sport Centrale, voetballen Jong Bonaire — Surinaams elftal 2—1;

Kampnieuws, Sithoc heeft een sportkamp, opgeslagen op Santa Cruz.

DE GOUVERNEUR WEDER OVER DE VERSTEKVONNISSEN.

Op het eindverslag der Staten van Curaçao antwoordt de Gouverneur nog het volgende:

De Gouverneur betreurt de teleurstelling van „vele tegenstanders" over een ontwerp, dat de Staten tweemaal uitdrukkelijk hebben gevraagd en dat in het Voorlopig Verslag algemeen met waardering werd begroet. Hij vermoedt, dat de redactie van het Verslag niet geheel duidelijk is. Voor zover de Gouverneur bekend, heeft hij op alle bezwaren uitvoerig geantwoord; te veronderstellen, dat hij ze zou hebben „ontzenuwd", zou hij te onbescheiden achten.

Maar hij gelooft, dat enig misverstand den tegenstanders, uiteraard ongewild, parten heeft gespeeld.

Hoe zou anders te verklaren zijn de bevreemding over het feit, dat dezerzijds de samenstelling van het bewijs in het strafrecht als argument in het civiele recht is gebruikt?

Ongetwijfeld is aan de leden, die in het Eindverslag aan het woord zijn, bekend, dat, gelijk de Gouverneur reeds èn in zijn Memorie van Toelichting èn in zijn Memorie van Antwoord schreef, ook artikel 694 van het Curaçaose Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering de enkele, blote bekentenis als onvoldoende beschouwt.

Trouwens, er zijn meer punten van overeenkomst tussen onze straf- en rechtsvordering. Zo is in het ene en in het andere één getuige onvoldoende, noch wordt één aanwijzing of één vermoeden voldoende geacht.

Het schijnt, dat begrippen als „noodtoestand" zeer rekbaar zijn.

De Gouverneur wil slechts opmerken, dat hij een toestand, waarbij de wet niet slechts wordt ontdoken maar op ongewoon vrijmoedige wijze op zij wordt geschoven, hoogst ongewenst acht. Als, gelijk herhaaldelijk geschiedt na echtscheiding op grond van overspel, de gedaagde openlijk beweert, dat hij zich aan geen overspel schuldig maakte en de gemeenschap en zelfs zijn onmiddelijk superieuren hem ook niet als zodanig beschouwen, worden bepalingen van dwingend recht met voeten getreden.

Dat men voor herstel van eerbied voor de wet zou moeten wachten op het voorbeeld van elders — zelfs al kan daar de wetgevende macht gewoon arbeiden, hetgeen al sinds vier jaar niet meer het geval is — is den Gouverneur niet duidelijk. „Ieder zal zijn eigen last dragen". En zoals hij het antwoord op de niet klaar met een beroep op een ander. Zoals de Gouverneur niet begrijpt, dat een toestand, waarvan men de innerlijke slechtheid niet kan loochenen, gehandhaafd zou moeten blijven, omdat hij tal van jaren bestaat. En zoals hij het antwoord op de vraag, of de huidige verordening, in werking getreden, een verbetering zal blijken, aan de toekomst wenst over te laten. Nog wenst de Gouverneur te protesteren tegen de qualificatie van dit ontwerp als kwaad of kwaad verwekkend.

„Kwaad" is wetsontduiking en goed is de wet handhaven dat er lieden zijn, die het hele mariomoniale recht aan hun laars lappen, is evenmin reden, deszelfs wettelijke voorschriften niet te handhaven, als dat overtredingen kunnen gemist, omdat tal van lieden niet tegen het plegen van misdrijven opzien.

Artikelen.

Ad artikel 1 sub 1o. Het artikel 1 sub 1o. is aangevuld op een wijze, welke, naar de Gouverneur vertrouwt, de redactie verduidelijkt.

Ad artikel 1 sub 2o. Door het niet verschijnen als een vermoeden te laten beschouwen, wordt de deur voor alle misbruiken opengezet en voor allerlei, in strijd met de werkelijkheid geconstrueerd bewijs. Met enige dergelijke schijn - vermoedens meer, welke als waarheid worden opgedist, bereiken wetsovertreders gemakkelijk hun doel. Dit voorkomen, wil juist het onderhavige ontwerp.

Ad Slot- en Overgangsbepalingen. Tegen een amendement als hier uiteengezet in het Eindverslag, zou de Gouverneur geen overwegend bezwaar maken.

Artikel 1 van het ontwerp wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

„Het bij antwoord ter terechtzitting of, bij ingediende schriftuur, de gestelde feiten of de ingestelde vordering niet tegenspreken of niet bestrijden, het zich aan het oordeel van den rechter refereren en de enkele door genelei in het geding bekende omstandigheid bevestigde bekentenis gelden niet als bewijs.

SANTO DOMINGO'S NATIONALE FEESTDAG.

Ter gelegenheid van de Nationale feestdag van Santo Domingo die op heden valt is vanmorgen een heilige Mis opgedragen in de H. Rozenkranskerk op Pietermaai.

CIRCUS ATAYDE OP CURAÇAO.

Het bekende circus van de gebroeders Atayde is in de loop van vandaag op Curaçao aangekomen. Dit circus is vroeger reeds enkele malen hier geweest en heeft toen steeds een groot succes geboekt. Thans komt het uit Caracas en na hier te zijn opgetreden zal het doorreizen naar Panama.

Het Circus Atayde heeft 60 artisten en 80 dieren. Het zal worden opgericht nabij het oude Quarantainegebouw (achter de zaak van Van Wilpen aan de Rodeweg) en naar men ons mededeelde zal de eerste voorstelling waarschijnlijk Zaterdagavond plaatsvinden.

HET STRIJKKWARTET.

Gisteravond vond het reeds lang aangekondigde concert van het Curaçaos Strijkkwartet in de Stadsschouwburg ten bate van het Prinses Margrietfonds plaats. Met het keurig verzorgde programma, dat ons bij de ingang in handen werd gestopt door een lieftallige dame in uniform, stapten wij vol verwachting de zaal van de Stadsschouwburg binnen. Laten wij er direct bij zeggen, dat wij niet in onze verwachtingen teleurgesteld werden.

Het eerste dat ons opviel was het goed doch niet overdreven ingerichte toneel, waarop de vleugel van de Kunstkring, die voor deze keer een goede beurt had gekregen, en vier netjes verzilverde muziekstandaards stonden. De zaal was goed bezet, hoewel wij nog verschillende bekende gezichten misten.

Nadat Zijne Excellentie de Gouverneur zijn intrede had gedaan, verscheen het kwartet, met een warm applaus begroet, op het toneel en gaf het Wilhelmus ten gehore. Een aanmerking moet ons hier van het hart. Waarom dezelfde fout, die vaak gemaakt wordt, begaan wat het tempo van ons volkslied betreft? Door de koraalmatige uitvoering in een langzaam tempo wordt aan het krachtige en frisse lied te kort gedaan. Het Wilhelmus is en blijft een ware volksmelodie, die de toehoorders met geestdrift moet vervullen. De Heren zullen het ons niet ten kwade duiden, indien wij deze welgemeende critiek in het belang van ons volkslied oefenen.

Overgaande tot het bespreken van het eigenlijke programma willen wij, het gezegde „honneur aux dames" indachtig, beginnen met het Forellenkwintet van Schubert. Mevrouw Broek—de Fremery, die wij eerder hebben gehoord als begeleidster van solisten, trad hier in een ander karakter op. Haar spel was zeer beheerst en wel verzorgd, hetgeen zeer veel bijdroeg tot het succes van de uitvoering van dit lang niet gemakkelijk kwintet. Na de uitvoering werden haar ook terecht twee prachtige bloemstukken aangeboden.

De Heren van het kwartet hebben hun beste beentje voorgezet, terwijl de Heer Palm, die met zijn contrabas zijn medewerking verleende, zijn partij netjes en bescheiden speelde, zodat ons dit nummer het meest geboeid heeft.

Het kwartet van Haydn, dat wij reeds eerder door het Curaçaos strijkkwartet hebben horen spelen, beviel ons thans beter dan toen. Er werd met de meeste zorg gemusiceerd, terwijl de Heer De Visser in de wel wat te veel herhaalde Andante cantabile de gelegenheid had om zijn gevoelvol spel te uiten, zeer goed gesteund door de pizzicatti van de overigen.

Na afloop hiervan betrad Baron van Asbeck het podium om met een geestige toespraak het kwartet en het publiek te bedanken voor hun bijdrage aan het Prinses Margriet fonds.

Na de pauze kregen wij een goede vertolking van „Eine kleine Nachtmusik" van Mozart te horen, hoewel de tempi naar ons gevoel iets te langzaam werden genomen.

Het Curaçaos Strijkkwartet heeft ons gisteravond een mooie avond geschonken, die onze waardering ten volle verdient. Zoals meermalen beweerd, behoort het kwartetspel wel tot het edelste muzikaal genot zowel voor uitvoerenden als voor toehoorders. Juist omdat het kwartetspel zo edel en daarom zo uiterst moeilijk is, waardoor aan de uitvoerenden de hoogst mogelijke eisen werden gesteld, kunnen wij niet anders dan onze grote waardering uitspreken voor de geestdrift, waarmede deze vier Heren bezield zijn en ons een avond bezorgden, die in onze aangename herinnering zal blijven. Daarom proficiat!

Na het geestdriftig applaus van het dankbare publiek gaf het kwartet ons als toegift de Andante cantabile uit het bekende kwartet van Tschaikowsky te genieten.

En zo behoort deze zeldzame muzikale gebeurtenis weder tot het verleden.

B.

— Het Duitse Hoofdcommando heeft officieel bekend gemaakt dat de Geallieerden Dreux en Chartres bereikt hebben, binnen 65 en 70 kilometer van Parijs. Het Geallieerde Hoofdcommando meldt in een speciaal communiqué dat de Franse vaderlanders ongeveer een dozijn steden — grotendeels in Bretagne — veroverden en 1500 Duitsers omsingeld hebben nabij Painpol.

— De Britse radio meldde, dat de Geallieerde troepen in Zuid-Frankrijk vijf steden hebben veroverd, waaronder een op 8 kilometer het land in. De gevangenen komen binnen op de stranden.

GOEDHARTS VRAAGGESPREK.

„De sfeer in Londen valt tegen."

Uit het in „Vrij Nederland" opgenomen vraaggesprek met Zijne Excellentie Mr. Gerrit Jan van Heuven Goedhart, Minister van Justitie, waarvan wij reeds een kort uittreksel gaven, volgen hier nog enkele biezonderheden.

Omtrent de Hoge Raad zei de Minister: Van dit lichaam verwacht ik een doelbewuster begrijpen van zijn verantwoordelijkheden dan van een provinciaal gerechtshof kan worden verlangd. Maar wat deed de Hoge Raad toen de vooraanstaande jurist Mr. L. E. Visser werd ontslagen als voorzitter? Niets. En wat deed het toen Mr. Johannes van Loon tot President werd benoemd? Niets. Of toen Viehof en Wederen door Seyss Inquart werden ontslagen als raadsheren van het Friese Hof van Justitie omdat zij aangehouden waren op grond van hoogstaande vaderlandse motieven? Niets. Of toen de Duitsers hun Obergericht wensten in te richten in het gebouw van de Hoge Raad en de Hoge Raad naar Nijmegen verbanden? Niets. En door zichzelf het recht te ontkennen vragen te stellen naar aanleiding van de Duitse decreten heeft de Hoge Raad de sluizen geopend voor een vloed van deze decreten. Deze droevige aangelegenheid vraagt een zorgvuldige behandeling. Wij kunnen het vertrouwen in de rechterlijke macht niet herstellen door een stelletje NSB-ers aan de kant te zetten.

Ook de zwakkelingen en vooral diegenen, die een vooraanstaande plaats bekleden, moeten aan de dijk worden gezet.

Toen men den Minister vroeg naar zijn indrukken van Londen zei hij: Ik dacht hier een atmosfeer te vinden, die geheel doordrongen was van de bittere noden van het vaderland, maar meer dan eens ben ik onaangenaam getroffen door de lakse houding, ook in sommige ambtenaarskringen. Wij hebben allen slechts één zaak te doen — ons dag en nacht bezig te houden met het lot van de Nederlanders en ons geheel aan de taak der bevrijding te wijden.

Het is stotend te moeten vaststellen hoe de Nederlanders zich nog steeds vastklampen aan standsverschil, verdeeldheid en kleine kliekjes. Ook in Nederland bestaat dat nog en zij die spreken van een „broederlijke eenheid die alles omvat" zien alles door een rooskleurige bril. Maar wel is daar iets veranderd; de verdrukking heeft de afstanden verminderd en de in de concentratiekampen, bij de ondergrondse beweging of in de gevangenis gevormde vriendschap is sterk genoeg om alle conventionele stormen te weerstaan.

Wij begrijpen elkaar beter dan vroeger en zijn van oordeel, dat het behoren tot een andere partij en het verschil van opinie geen redenen zijn om met oogkleppen langs elkaar te lopen. Zo zou het ook in Londen moeten zijn. Er is maar een leidspreuk: Dienen.

Ook bracht de Minister critiek uit op de jongere intellectuelen, wier idealisme opgedroogd is en die alleen maar naar een goed baantje verlangen, een gerieflijk huis, een mooie auto en ten minste een buitenlandse reis per jaar. „Wat deerde hun het volk? Wat schonken zij der gemeenschap terug voor het privilege van hun speciaal onderricht? Gelukkig zijn er hier onmiskenbare tekenen van hun verandering. De intellectuelen zijn zich bewust geworden van hun tekortkomingen."

Nadat de Minister gewezen had op het werk der ondergrondse beweging, waar elke leegkomende plaats onmiddellijk door een ander wordt ingenomen besloot hij: Dat moet ook in Londen gebeuren. Dienen, helpen. Vandaag, morgen en overmormorgen. Tot ons vaderland, waarvan de geschiedenis nu met bloed wordt geschreven, bevrijd wordt en wij weer kunnen aanvangen met de opbouw. (Aneta)

SABOTAGE.

Nederlandse vaderlanders deden een aanval op een onder Duits toezicht staande scheikundige fabriek te Amsterdam, die juist het werk hervat had, nadat zij door de geallieerden tijdens een bombardement werd verwoest. De vaderlanders wisten de machines onklaar te maken, zodat het werk opnieuw gestopt diende te worden voor geruime tijd. (Aneta)

ONDERSCHEIDEN.

De eerste machinist van de kruiser „Tromp" is door Hare Majesteit Koningin Wilhelmina benoemd tot Officier in de orde van Oranje Nassau. Onder moeilijke omstandigheden heeft hij met zijn eigen staf belangrijke technische verbeteringen aangebracht zonder dat het schip hiervoor stilgelegd diende te worden. De tactische waarde van de kruiser is er belangrijk door vergroot. Uit dit voorgaande blijkt dat de „Tromp" grote veranderingen ondergaan heeft. Uit Londen wordt tevens bericht dat Hare Majesteit de Koningin aan 12 Nederlandse vliegers van het Mitchell escadrille het Vliegers Kruis heeft toegekend. (Aneta).

LANGGOER - VLIEGVELD BESCHADIGD.

Nederlandse en Australische Mitchells hebben aanzienlijke schade toegebracht aan het Langgoer-vliegveld; de startbaan, die door de nederzetting liep is — tijdelijk althans — onbruikbaar gemaakt. In vredestijd was Langgoer het drukke centrum van de Katholieke Missie van de Banda-zee (Aneta).

DE AANVAL OP PLADJOE.

De aanval op de Pladjoe-raffinaderijen te Palembang (Sumatra) heeft uitstekende resultaten opgeleverd. Te Palembang waren de grootste Japanse olie-instellingen en hier werd speciale vliegtuig-benzine gemaakt. De luchtafweer en de tegenstand van Japanse jagers waren beide zeer gering (Aneta).

COMITÉ TE MERAUKE.

Te Merauke is een comité gevormd om de hulp aan de door de Geallieerden bevrijde Indiërs uit te breiden. De inwoners van Merauke hebben hier toe op een openbare vergadering besloten; de leden van het Nederlands-Indische Burgerlijke Bestuur hebben het plan goedgekeurd en hun steun toegezegd (Aneta).

S.S. - LEIDER VERMOORD.

De S.S.-leider Willem van Duyn is tijdens het oefenen van [illegible] zoals de commandant der Landwacht van het 2e district dit noemde — op 28 Juli vermoord (Aneta).

UITSTEKENDE SOLDATEN.

De Westindische Troepen, die onlangs in Australië aankwamen zijn ingedeeld bij de Nederlands Indische luchtmacht. Deze krijgers zijn de eerste Westindiërs, die in dit gebied opereren. Tot nu toe maken zij deel uit van de grondtroepen der luchtmacht, maar enkelen zullen ook opgeleid worden tot vliegers, teneinde de Australische leden van het Mitchell-escadrille te vervangen. De Westindiërs hebben weer een paar nieuwe talen toegevoegd aan de vele talen, die reeds in dit gebied gesproken worden en niet minder dan 15 censors zijn nodig om de briefwisseling na te gaan. In het escadrille zijn Nederlanders, Javanen, Maleiers, Chinezen, Ambonezen, Australiërs, Britten, Noordamerikanen. De commandant van het escadrille heeft verklaard, dat de Westindiërs uitstekende soldaten zijn en dat zij ook bij de luchtmacht voortreffelijke diensten kunnen verrichten.

FOTO. TENTOONSTELLING TE PARAMARIBO.

Te Paramaribo is een fototentoonstelling, gewijd aan het Koninkrijk der Nederlanden, Vrijdagavond geopend. De foto's werden door het Nederlandse Informatie Bureau verstrekt. De heer Johannes van de Walle, Hoofd van de Gouvernements Persdienst opende de tentoonstelling met een korte redevoering. Onder de vele bezoekers bevonden zich ook Zijne Excellentie Mr. Jan C. Brons, waarnemend-Gouverneur van Suriname en vele vooraanstaande militairen en ambtenaren (Aneta).

BEKENDMAKING

Prinses Margrietschool
Gouvernements G.L.O.B. - School Aruba

Inschrijving van leerlingen voor de te openen Openbare School voor Gewoon Lager Onderwijs B te Oranjestad, Aruba, op Dinsdag 15 Augustus en op Dinsdag 29 Augustus, beide dagen van 10 — 12 uur v.m. en van 4 — 6 uur n.m. in het schoolgebouw (oude Julianaschool).

Voor deze kostelooze school, welke aanvangt op Maandag 11 September a.s., worden ook leerlingen aangenomen voor de hoogere leerjaren.

N.B.:

1. Kinderen, die met 1 September a.s. de leeftijd van 6 jaar bereikt zullen hebben, kunnen voor de eerste klas worden ingeschreven op vertoon van trouwboekje of geboortebewijs.
2. Voor elken leerling dient een geldig pokkenbriefje aan het hoofd der school afgegeven te worden. Voor kostelooze inenting zie men de advertentie van den schoolarts.

De Gezaghebber van Aruba,
WAGEMAKER.

